

OCHRANA BIOTOPOVÝCH STROMŮ

V demonstračním objektu Kuchyňka chráníme všechny biotopové stromy, zvláště pak velké jedince přirozené dřevinné skladby (buky, duby aj.). Ty s výčetní tloušťkou (tj. s průměrem kmene v „prsni výšce“ 1,3 m nad zemí) větší než 70 cm chráníme bez výjimky. Stejně tak je chráněno i ležící tlející dřevo, které není nepořádkem, nýbrž klíčovým lesním biotopem a živinami vracejícími se do lesní půdy.

Na Kuchyňce jsme z estetických důvodů neznačili zdaleka všechny biotopové stromy, řadu z nich však pro názornost ano, a to modrým trojúhelníkem. K evidenci biotopových stromů na Kuchyňce využívají LČR mobilní aplikaci Lesodiverzita (www.lesodiverzita.cz).

Základní údaje o DO Kuchyňka

Vznik: roku 2023 (na výročí 90 let PR Kuchyňka)

Výměra území: výměra DO činí přibližně 100 ha (včetně 21 ha PR Kuchyňka), přičemž hranice nejsou přesně dané; osu DO a hlavní exkurzní trasu tvoří červeně značená Brdská hřebenovka, zájmové území je orientačně vymezeno lesními cestami souběžnými s hřebenovkou (vedoucích po obou úpatích hřebene) a hranicí majetku LČR.

Administrativní zařazení: Lesní hospodářský celek Hluboš, Lesy České republiky, s.p., LZ Konopiště

Navštivte web o biotopových stromech Lesodiverzita.cz

Kontakt:

Ing. Zdeněk Záhořík, LČR, s.p.,
LZ Konopiště
vedoucí polesí Komorsko
E-mail: zdenek.zahorik@lesy.cz, tel.: 724 523 455

Ing. Petr Kjučukov, Ph.D., LČR, s.p., LZ Konopiště
ochrana přírody, agenda demonstračních objektů
E-mail: petr.kjucukov@lesy.cz, tel.: 724 523 362

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií v rámci Národního plánu obnovy.

Ministerstvo životního prostředí

KUCHYŇKA

demonstrační objekt
pro management lesních
biotopových prvků

Dědictví přirozeného
brdského lesa

Vydal Český svaz ochránců přírody v listopadu 2024. Text: Petr Kjučukov, Zdeněk Záhořík. Foto: Petr Kjučukov, Zdeněk Záhořík. Grafika: Lukáš Volejník, Sabza; Kateřina Pašková, Janatová.

Demonstrační objekt Kuchyňka inspiruje k ochraně struktur důležitých pro lesní biologickou rozmanitost.

Na les je vázána většina suchozemského života. Lesní rezervace plní roli jakýchsi ostrovů a ostrůvků, kde přežívají populace vzácných a často ohrožených druhů organismů. Potřebujeme dostatečně velkou a provázanou síť chráněných lesů, aby lesní obyvatelé nebyli jen izolovanými, postupně vymírajícími trosečníky, ale mohli se šířit krajinou a prosperovat. I v hospodářských lesích musíme dbát na zachování přirozených struktur. Jde zejména o staré a biotopové stromy a rozmanité objekty mrtvého dřeva, které dle odhadů hostí minimálně třetinu všech lesních organismů. Vyskytují-li se biotopové prvky v hospodářském lese v dostatečném počtu, plní roli tzv. nášlapných kamenů pro vzácné lesní druhy organismů, které by jinak byly odkázány jen na izolované ostrovy lesních rezervací.

Přírodní rezervace Kuchyňka

Vrch Kuchyňka (636 m n. m.) je součástí Brdské vrchoviny. Tajemné kouzlo Kuchyňky popsal spisovatel Jan Čáka ve své knize „Toulání po Brdech“. Poutavě popisuje všechna roční období tohoto nádherného místa a zmiňuje zde i brdskou čarodějnou bábu Megeru nebo bájného vládce Brd – Fabiána.

Někdejší podbrdská těžba železné rudy spotřebovala mnoho dřeva a změnila bukojedlové porosty ve smrkové monokultury. Původní brdský les se zachoval jen na nedostupných místech, například právě na Kuchyňce. Vrchol hory byl roku 1933 vyhlášen přírodní rezervací o rozloze 10 ha, později zvětšené na současných 21 ha. Předmětem ochrany jsou zbytky původních suťových lesů s výskytem vzácné fauny a flóry. Kuchyňka je též zařazena do soustavy Natura 2000.

Pod buky, duby, habry, lípami, javory a jedlemi roste v rezervaci mnoho bylin, včetně lilie zlatohlavé. Domov zde má řada měkkýšů, hub, saproxylického (vázaného na mrtvé a odumírající dřevo) hmyzu a plectva.

Přírodní rezervace Kuchyňka, která v roce 2023 oslavila úctyhodně 90. narozeniny, je malým a izolovaným ostrovem v biologicky méně hodnotných hospodářských porostech, utvářených především monokulturami smrku, založených v minulosti člověkem.

Foto: Frank Vasseni in Wikipedia [online]. [cit. 13.12.2024]. Dostupné z WWW: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Black_Woodpecker_\(Dryocopus_martius\),_Parc_de_Woluwé,_Brussels_1.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Black_Woodpecker_(Dryocopus_martius),_Parc_de_Woluwé,_Brussels_1.jpg)

Zachování a podpora biotopových prvků

I v hospodářských lesích kolem rezervace se dochovaly zajímavé struktury a ostrůvky původního brdského lesa, staré buky a duby, velké objekty mrtvého dřeva či suťová políčka. Většinou jde o biotopové stromy nesoucí tzv. mikrostanoviště (např. dutiny různých velikostí a typů, praskliny, pokryvy lišejníků a mechorostů, plodnice hub aj.). Pestrost a četnost stromových mikrostanovišť, stejně jako rozmanitost struktur a stupňů rozkladu tlejícího dřeva, jsou předpokladem pro výskyt mnoha lesních organismů (dutinových ptáků, netopýrů, brouků, hub atd.), často specializovaných na konkrétní podmínky. Lesníci takové biotopové prvky kolem Kuchyňky monitorují s cílem jejich zachování a podpory. Tato podpora spočívá především v uvolnění biotopových stromů při těžbě smrkového porostu, který mnohdy příliš těsní přeživší listnaté velikány. Oslunění rovněž zvyšuje atraktivitu biotopu mrtvého dřeva pro saproxylický hmyz.

